Universal Declaration of Human Rights - Jula

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, http://www.unicode.org/udhr.

DUNYA" MUME MƏƏGƏƏYA" HAKEYAW DANTIIGELIIKAN

Kúmanabila

K'à mìna à mà kó dúnya' mànton' bee ká kan ni bònya ye, àni kó bee ká kan sàriya' la làkika' la, kó ò le be bee ya hərənya' sàbati, kà bee kánya pásuma' dúnya' sìgi' la.

K'à mìna à mà kó mɔgɔya hákɛ lɔnbaliya' ni à jàtebáliya' nàna ni syáman ye dúnya kɔnɔ, minw kà hádamadenw dùsu' kàsi, àni K'à mìna mà tèle kúra min bɔra, à fɔra kó kúma' mín ká dí mín yé, ò bé ò fɔ, díina' mín ká dí mín yé, ò bé ò kɛ, kó mɔgɔw kà síran ngɔn ná, ò bánna, kó fàgantánya júgu bánna, ò kùma' kɛra bɛnkan ye min kɛra hamamadenw haminankoba ye,

K'à mìna à mà kó kà mɔgɔya' hákɛ' látanga ní sàriya' sìgili' yé sèn kán, yé wájibi yé wálasa mɔgɔw kàna wájibiya kà múruti bènkánni' kánma, àni fàngajúgu' kánma,

K'à mìna à mà à ká kán tériya' yé ke jàmanaw ni ngon ce,

K'à mìna à mà dúnya' mùme sáratikan' ná, Dúnya' Jàmanaw yá tɔ màntonw bee kà à yìra kó ù lánin be mɔgɔya' hákɛyabaw' la, ù lánin hádamadenya' tá bònya' ní à lànbe' la, ù lánin be cɛw ní mùsow kányangɔnmaya' lá háke' lá, ní ù kà ŋàniya' sìri kà mɔgɔya' yá nɛ sàbati, àni kà nánamaya' kɛcogo núman' sìgi sèn kán hɔrɔnya' berebere kɔnɔ,

K'à mìna à mà Dúnya' jàmanaw kà à ŋàniya kó ù bé jen ní Tɔnba yé kà mɔgɔya' hákeyaw látànga à ná' mà dúnya' mùme kɔnɔ,

K'à mìna à mà, ò nàniya núman té sé kà síra' sərə ní benkélenma má ke məgəya' hákeyako ní à hərənyako' kán,

Dúnya' tənba' ya ngənlajereba' kà í kán' bìla kà dunya' mumee məəgəə hakeeyaw dantigeelikan gánsi kà à yìra ò nnàniya nnuman yé feen ye, mín ká kán kà kee mànton' ni násəən' beeee lànníni ye, yálasa məəgəə kelen kelen beeee, àni jeekulu kelen kelen beeee ye nin dàntigeelikan' nìn tó ù hákili' lá, kà ù kàlan' ní lámadamuni' kəənəə, kà feeree kee dəəəənin dəəəənin ù ya húkumu' kəənəə, wálima dúnya beeee kəənəə, kà hákeeya nìnugu ní həərəənya nìnnugu látàngali' yíriwa, àni kà à kee beeee ye səən ù mà nná mà, à keera ù ya jàmana kəənəəna ye, wálima jàmana gbeeree min bé ù ya màra' kəənəə.

Baabu jonna

Wólo' lá, hádamaden' bee ye hərən ye, bee ká kán lànbe ní hákeyaw Məgə bee ye hákilitigi ye, bee ye hákilima ye ; ò là, ù ká kán kà ngən mína ní bádenya ye.

Báabu 2 nan

Mɔgɔʾ bɛɛ dɔ bɛ kà à lɔn kó í ká kán ní mɔgɔya hákɛyaw ní à hɔrɔ kófɔnin' bɛɛ ye nìn dàntigɛlikan' nìn kɔnɔ, mɔgɔ má bɔ mɔgɔ kɛrɛnkɛrɛnninya lá, fàragbɛko ni fàrafinko te à la, síyawoloma te à cɛ ni múso má bɔ ngon ná, í be kán mín fɔ, ó té à la, díinako té à lá, hákilila ye mín yé pólitikiko' lá, wálima hákilila gbɛrɛw, ó te à bɔyɔrɔko te à lá, n ye fàgamaden ye, ó à la, nàfolotígiya ni bólokolonya te à la, nàmakalako ni hɔrɔnyako te à la ; fɛn o fɛn be nà ní wólomali' ye mɔgɔw ní ngɔn cɛ, ò sí te à lá.

O cógoya kélen mà, bəyərə má bə bəyərə la. I bəyərə' lànbe' təw ce' mà, í ya jàmana' kera jàmana' yeremahərənyanin ye, à ke jàmana ye mín be jàmana gbere ya màra kənə, wálima à be à yere bólo jàmana gbere ya húkumu' kənə, wólomali sí te ke kà lá ò kán. Báabu 3 nan

Məgə' kera cogo ó cogo, à ká kán ní pánamaya' ye, à ká kán ní hərənya' ye, à ká kán ní lákandali' ye.

Báabu 4 nan

Məgə sí te sé kà mìna kà í kɛ jən ye wálima kà í kɛ bólokənəməgə ye, jənya' bánna, jənféere' bánna sàriya' la.

Báabu 5 nan

A mán kán məgə sí ye jàngáta, wálima kà làjába, wálima kà à ní tərə, níjuguya' dànmáteme' fe, fó kà à lèebu.

Báabu 6 nan

Bee ká kán ní lànbe' ye sàriya' lá, à kera yərə ó yərə ye.

Báabu 7 nan

Bee ká kán sàriya' lá, àyiwa bee ká kán ní sàriya' ya làtangali' ye kà à sɔ à má ke wólomali ye. Bee ká kán ní kɔseme ye sàriya' là kà i yere tànga bɔ wólomali' súgu ó súgu mà, mín be dàntigelikan' nìn sɔsɔ, àni mín be se kà nà ní à sɔsɔli' ye.

Báabu 8 nan

A be ben məgə bee ye cen yere l, í ye í ya jàmana' sàriyaso' màgbe sàriya' mín násininin be ò kóna' mà, kà i lákisi kà bə wálew mà, minw be jàmana sàriyaw səsə.

Báabu 9 nan

A mán kán mɔgɔ sí ye mina, wálima kà dòn kàso' la, wálima kà à gbɛn kà bɔ à fàso' la, kà à sɔrɔ kùn te à la.

Báabu 10 nan

A ká kán mɔgɔ' bɛɛ ye, bɛɛ fána ká kán ò lá, ni bèn kɛra i kán, i ya kiti tigɛ námara te min na, bɛɛ ɲa'na, tìribinali la, mín be à yɛrɛ sàgo' la, ká kán mín na fána, tìribináli' mín bena jó dí à mà kà à ya hákɛ lɔ à ye, wálima kà jàlaki' bèn à kán cɛn' yɛrɛ la, ni à jó tɛ à la.

Báabu 11 nan

- 1. Ní mìnaliko lára mɔgɔ ó mɔgɔ kùn, à te se kà mìna ábada, fó ni kíti kà à yìra tìribináli' la, kà à sərɔ áwoka kà à láfàsa, kó àle nɔ' lò làkíka' la.
- 2. Mɔgɔ sí te se kà mìna kó la, kó' mín kɛtuma' kà à sɔrɔ kójugu tɛ i ya jàmana' kɔnɔ, wálima dúnya' sàriya' la. Mɔgɔ' be kó' kɛ tùma' mín na fána, à ni nàngíli' mín ká kán, ò wágati' la, fóyi te se kà fàra ò kán kɔ' fɛ.

Báabu 12 nan

A te ben mɔgɔ sí ye i sèn' dòn mɔgɔ gberɛ ya ɲánamaya' kónaw la, à ya sókɔnɔ kónaw la, àni kà à ya bàtakiw kɔnɔna gundow la, kà à sɔrɔ jɔnjɔn te à lá; wálima kà mɔgɔ' lèebu, kà à tɔgɔ' cɛn. Sàriya' ká kán kà lɔ bɛɛ kɔ kɔrɔ kà i látànga kà bɔ ò kó súguya' mà.

Báabu 13 nan

1. Kà tágama jàmana' kənə, yərə ó yərə ká dí i ye, jàmana' yərə' mín ká dí i ye, kà sìgi yèn fána, o benna bee ye.

2. Kà bə i fàso' la à ká dí cógo' mín, kà sègi à ká dí i ye cógo' mín, ò benna bee ye.

Báabu 14 nan

- 1. nánimabori' ná, mín ye kà siran i ní' ná kà i yere níni, à be ben bee ye ye dògotu níni, kà jàmana gbere níni, kà i kàlifa' sìgi yèn, wà jàmana sí te se kà bàn i la kà i gben.
- 2. Kà kójugu' ke sàriya' ká kán kà i nɔ' mìna mín na, wálima mín dúnya' sàriyaba' sɔsɔ, kó i be bòli kà tága i kàlifa jàmana gbere la, ò kó te.

Báabu 15 nan

- 1. Məgə' kera cógo ó cógo, à ká kán ni jàmana' də jàmanadénya ye.
- 2. Mɔgɔ si ya jàmanadénya' te se kà bɔsi i la kà à sərɔ kùn jɔnjɔn te à wà mɔgɔ si te se kà mɔgɔ si bàli kà bɔ jàmana' dɔ jàmanadénya' la kà dòn dɔgbɛrɛ tá la.

Báabu 16 nan

- 1. Ce' ni mùso' fen ó fen séra bálikuya' mà, à be ben i ye fúru ke, kà ke ; lónanya ní dùgulénya te ò la, díinako te ò la. Ce ni mùso bee ká kán sàriya' la, fúru' sìrili' la, celasígi' kənə, àni fúrusa' tá fànfela' la.
- 2. Fúru' te sé kà sìri ní à má ke ni fúrungən' fila ya jen' ye.
- 3. Dénbaya dénbayaw kenin pəgən kán, ò le ye sìgida' ni màrada' jù' ye, wà à ká kán sìgida' ni fànga' ye ù lákanda.

Báabu 17 nan

- 1. Məgə kélen, wálima jekúlu', bee ká kán ni táya' ye, bee tá ye i tá ye.
- 2. Məgə də mán kán kà bèn də kán kà à tá bəsi à la fàniya' kán.

Báabu 18 nan

Míiriya' mín ká dí i ye, i hákili' kà fen' mín mìna, díina' mín ká dí i ye, benna bee ye ; ò kɔrɔ' ye kó ni i be à fe kà bɔ díina' dɔ la kà dòn dɔgbɛ la, ò be i mà ; kà díina' fàlen, ò be i mà ; àyiwa bee be se kà i ya séli' ni ya díina' ke i kélén, wálima jàma' la, sùtara la wálima kene' kán, à kera kàlanni' tá síra' ye, wálima bàto' tá síra', wálima séli.

Báabu 19 nan

Hákilila' mín ká dí mɔgɔ' mín ye, ò bɛnna i ye, à fɔli' kɛnɛ' kán, ò dàgara ye. O kɔrɔ' ye kó mɔgɔ si te se kà mɔgɔ tɔɔrɔ à hákilila' kánma, mɔgɔ se kà mɔgɔ' bàli kà kùnnafóniw gánsi yɔrɔ' mín ká dí i ye, jàmana' mín ká dí i ye.

Báabu 20 nan

- 1. Kà nəgən lájen nəgənye bolo mà, wálima kà tən' sìgi, ò dàgara məgə' bee ye.
- 2. A te se kà wájibiya mɔgɔ si kán, kó i ye kɛ tən də tənden ye kà à sərə à mán dí i ye.

Báabu 21 nan

- 1. A be ben bee ye i sèn' dòn i fàso' kóṇaw ṇánabɔli' la, à kera yerebakun' ye wálima i kà i wàsa' dòn mɔgɔ gbere la, i yere kà mɔgɔ' mín súgandi i yere mà.
- 2. Kà ləyərə' sərə i fàso' fòrobabáaraw la, ò be ben məgə bee ye, wà bee ká kán à la.

3. Jàma' ŋàniya' le ye màrabólo' ya fànga' jù' ye ; jàma' be ò ŋ lánkɛnɛmaya kàlafĭli' sèn' fɛ, ni' ò ye wóte' ye, námara te mín na. O kàlafĭli' ká kán kà kɛ tùma ni tùma, bɛɛ ye wóte cógo kélen na, gùndo la wálima cógo la, bɛɛ be i yɛrɛ le nàniya' yìra.

Báabu 22 nan

Sìgidénya' húkumu' kənə, bee ká kán ni i fàso' màrabólo' ni dúnya' tə deme' ye, i ya dúnyalatige' gbeleyaw la ; bee ká kán ni nàfasərə hákeya' ye, àni məgəya' hákeya', àni lənko' ni séko' hákeya' mín be í lànbe' kərəta, kà í ya hádamadenya' sàbati.

Báabu 23 nan

- 1. Bee ká kán ni báara' ye, báara' mín kà dí à ye, bèn te ke à kán báara' mín na ; bee ká kán kà látànga báarasərəbaliya' fána mà
- 2. Məgə' ni məgə' mín ya báara' ye kélen ye, òlugu ká kán ni sàra kélen ye, wólomali te mín na.
- 3. Báarakela' bee ká kán ni sàra ye, mín be ben à ya báara' kíima' mà, mín be à màko' nà, mín be à tó à ni à ya dénbaya' be bálo ù háke' la, bònya' kɔnɔ ; kà síniṇasigi' fána jàte' mìna ò la n'à be ben.
- 4. A be ben bee ye sendika sìgi, wálima kà dòn sendika' la, yálasa kà i yere látànga.

Báabu 24 nan

Bεε ká kán ni làganfǐya' ni dàamu' ye : ò be à yìra ko dàn ká kán kà ye báara' kùntaga' la, báarakεla ká kán kà baara' bìla tùma ni tùma.

Báabu 25 nan

- 1. Bee ká kán ni nánamaya' dàamu' ye, mín be à tó à ni à ya bálo', ù feerəbə, ù sìyərə', ù fúrakeli', àni nánamaya' làganfiyalan' be nəgəya cógo' mín ; báarakela' ká kán ni màrabólo' ya deme' ye ní ya báara' cenna, ní jànkáro' kà lásìgi, ní lùjura kà à sərə, ní à ke firiyatə ye, ni kərə' nàna kà à dese, wálima gbeleya' fen ó fen kà à sərə, mín be à ke desebagatə ye kà à sərə à yere nə te.
- 2. Mùsow ya kənəmaya' ni dénw ya dénmisenya' ká kán ní deme màgben kerenkerennin ye. A kera fúrukənəden ye, wálima à kera fúrukəfeden ye, dén' bee ká kán ni tàngali' ye.

Báabu 26 nan

- 1. Bɛɛ ká kán ni kàlan' ye. Sàra mán kán kà bɔ ò kàlan' nà, i n'àfɔ kàlan' dùgumála' fó kà tága sé sépe' mà, wálà bèpes' la. Kà tága sé mà, ò ye wájibi ye. Tɛkinikikálan' ni báarakalan' ká kán kà kɛ fɛ lɔɔkɔnin ye ; sánfɛkalan' ká kán kà nɔgɔya bɛɛ mà, bɛɛ ká kán kà kánya à la.
- 2. Kàlan' làníni' ká kán kà ke kà mɔgɔ' ya hádamadenya' fá, àni mɔgɔya' hákew ni à hɔrɔnya' lásàbati. A ká kán kà nɔgɔnfaamuya nɔgɔnbonya' sàbati mɔgɔw ni nɔgɔn cɛ, kà tériya' sàbati jàmanaw síyaw ni díinaw ni nɔgɔn cɛ, àni kà dúnya' tɔnba' demɛ násuma' la dúnya' kɔnɔ.
- 3. Dén' ládamu cógo ni à ya kàlan' sífaya' súgandili' ye fàce ni bámuso' tá lè ye fələ.

Báabu 27 nan

- 1. A be ben bee ye i sèn' dòn, à ká dí i ye cógo' mín na, i ya jàmalájekow ni nánagbew la, kà dàamu' sərə sékow la, àni kà i nìyərə' ke lənkow yíriwali' la, kà ù nàfa' sərə.
- 2. Fen ó fen bora lonkow ni sékow ni másalaw kono, ní à béna ke báasi mogow mà, à kera ù bólofen cenni ye wálà kùnmasúuli, bee ká kán ni làtangali ye òlúgu mà.

Báabu 28 nan

Dàntigelikan' nono hákeyaw ni horonya' sàbatíli' sìgida' la, jàmana' kono, àni dúnya' mùme kono, bee ká kán ní ò ye.

Báabu 29 nan

- 1. Sìgida' ya háke' ye məgə kélen kélen bee kùnko ye, k'à lá à kán ní sìgida' te, i ya məgəya' te dáfa.
- 2. Dàn sí te mɔgɔ' ya hákeyaw' ni à ya yeremabíla' la, fó à dɔ bɛ kà i kɔrɔsi à kana mɔgɔ gberɛ tɔɲɔ, à ye i jànto mɔgɔ gberɛ ya hákeyaw la, àni jógonumanya' ni nàli' ni jàma' làganfiya' kánma, bɛɛkanya' kɔnɔ.
- 3. O hákeyaw ni n-tá-ye-n-yere-ye' te ben cógo sí la, ní ù be Dúnya' tənba' ya sàriyaw səsə.

Báabu 30 nan

Yərə sí te dàntigelikan' nìn kənə, ní fànga, wálima jàmakúlu, wálima mə gbansan be sé kà míiriya gbere bə ò kənə kà nà ni ków ye wálima wáleyaw ye, minw bena ni dàntigelikan' nin hákew ni à hərənya' bènni' ye.